

Til
Regjeringens koordineringsgruppe for
direktoratene som har ansvar for barn og unge
under Covid-19
v/ Bufdir

16.06.20

Innspill fra Røde Kors til regjeringens koordineringsgruppe for barn og unge under Covid-19

Regjeringen har nedsatt en koordineringsgruppe for direktoratene med ansvar for barn og unge. Gruppen består av Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, IMDi, Politidirektoratet, NAV, Sekretariatet for konfliktrådet og Bufdir som leder gruppen. Gruppen skal følge med på hvordan tilbudet til sårbare barn og unge under Covid19-pandemien fungerer og foreslå tiltak for å bedre tilbudet. Det ligger som et premiss for arbeidet at normal drift i tjenestene skal tilstrebes så raskt som det er forsvarlig ut fra gjeldende smittevernråd.

Koordineringsgruppen ønsker å gjøre opp en status før sommeren, og supplere rapporteringen fra tjenestene med informasjon fra organisasjonene for få mer innspill om hvilke typer utfordringer vi står overfor nå.

Norges Røde Kors har følgende innspill til spørsmålene som er oversendt:

1. Er det fremdeles endringer tilbudet i de tjenestene dere kjenner best som følge av covid-19 pandemien?

Bekymringer:

- Første statusrapport fra Regjeringens koordineringsgruppe viser tydelig at nedstengingen av samfunnet har hatt store konsekvenser for sårbare barn og unge, og at barns rettigheter til helsehjelp og utdanning ikke har blitt godt nok i varetatt i denne situasjonen. Dette har også blitt påpekt av Barneombudet. Barns rett til helsehjelp og utdanning må prioriteres i den fortsatt gradvise gjenåpningen av samfunnet. Dette innebærer blant annet at **tjenestetilbudene må gjøre seg tilgjengelige, og det må legges en plan for å bygge opp igjen tilliten til disse tilbudene fremover** – både tillit til at tilbudene er der for målgruppen, og tillit til at det er trygt å benytte dem.

- Det er **fortsatt flere skoler som ikke har et fullverdig undervisningstilbud til elevene**. Røde Kors frykter at dette har konsekvenser for de mest sårbare som av ulike grunner ikke blir fulgt opp hjemmefra. Røde Kors sitt digitale leksehjelpstilbud har hatt 96 prosent flere henvendelser i perioden fra 12. mars sammenlignet med tilsvarende periode for 2019.
- Flere videregående skoler melder at det har vært vanskelig å få kontakt med noen elever under covid-19-pandemien og hjemmeskole. Røde Kors er bekymret for at disse elevene er i **høy risiko for å falle ut av skolen**, og vi ønsker lokale samarbeid mellom kommune, skole og frivilligheten rundt oppfølging av disse enkeltelevne for å sikre at de gis de beste muligheter for å fullføre utdanningsløpet sitt. Vi går en fremtid i møte med høyere arbeidsledighet enn normalt. Da er det viktigere enn noen gang å gjennomføre skoleløpet for å **unngå varig utenforskap**.
- En undersøkelse utført av Opinion for Røde Kors viser at **45 prosent av unge mellom 16 og 24 år føler seg mer ensomme på grunn av korona-viruset**. Tallene kom frem i Opinions koronamonitor for Røde Kors i april, hvor over 4.000 personer ble spurt om hvordan livet har endret seg de siste ukene som følge av pandemien. Mange aldersgrupper oppgir at de er blitt mer ensomme som følge av smitteverntiltakene, men ikke i noen av aldersgruppene har endringene vært større enn i den yngste aldersgruppen. Ensomhetstallet på 45 prosent er dobbelt så høyt som gjennomsnittet for hele den norske befolkningen over 40 år. I aldersgruppen 25-29 år oppgir 35 prosent at de er ensomme. **Tristhet og nedstemthet er et av temaene som har gått mye igjen i de nær 9.000 henvendelsene fra barn og unge til Røde Kors sitt samtaletilbud Kors på halsen siden nedstengingen 12. mars**. Røde Kors er bekymret for at en lang sommer med få tilbud, som følger en lang periode med nedstengning og brutte sosiale relasjoner, vil utløse mer ensomhet og nedstemthet blant målgruppen.
- Enkelte av Røde Kors sine aktiviteter er avhengige av lokale, kommunale samarbeidspartnere. Et eksempel på dette er aktiviteten *Gatemegling* som blant annet rekrutterer ungdom gjennom politi, konfliktråd, SLT-samarbeid og skole. Flere av disse samarbeidspartnerne **prioriterer bort samarbeid med frivillige organisasjoner** på grunn av arbeidspress, og tar ikke opp igjen samarbeidet før til høsten. Dette påvirker Røde Kors sin mulighet til å tilby meningsfull aktivitet for målgruppen. Det har vært en **økning i ungdomsvold i flere byer i forbindelse med korona**. Røde Kors frykter at denne volden vil vedvare også gjennom sommeren når det er færre frivillige og offentlige ressurser til å følge opp konflikter på lavt nivå i ungdomsmiljøene.
- Under covid-19 har tallet på permitterte og arbeidsledige vært rekordhøyt. **Røde Kors frykter større sosiale forskjeller og økt fattigdom, også for barnefamilier** som følge av dette. Reduksjon i inntekt påvirker familiers mulighet til å dra på ferie. Sommeren kan bli lang for de barna som må være hjemme uten andre tilbud i hele skolens ferie.
- Økt arbeidsledighet og et presset arbeidsmarked påvirker også ungdoms mulighet til å skaffe egen inntekt og arbeidserfaring gjennom sommerjobb og jobb ved siden av skole. Røde Kors er **bekymret for at økende ungdomsledighet** kan føre til økt økonomisk og sosialt utenforskap i målgruppen.

Tiltak for å motvirke negative konsekvenser av korona-tiltakene:

Røde Kors ser i år et stort behov for å etablere ekstraordinære aktiviteter for barn og unge i skolens sommerferie på grunn av situasjonen koronapandemien har skapt. Det legges i sommer ned en målrettet innsats over hele landet for å gi barn og unge trygge og meningsfulle aktiviteter

som gir gode sommeropplevelser. Alle Røde Kors-aktiviteter gjennomføres i henhold til myndighetenes smittevernregler.

- **Ferie for alle:** I sommer er det ca. 4.500 barn og voksne som har søkt om å delta på *Ferie for alle*-opphold og feriedager over hele landet. På grunn av koronapandemien vil årets sommeropphold bli noe annerledes enn tidligere år. I løpet av sommeren blir det koronatilpassede ferieopphold med færre deltakere per tur enn vanlig. For å trygge deltakere og sikre informasjon har vi i samarbeid med andre instanser oversatt og spredt informasjon om smittevern i forbindelse med korona. I tillegg har vi laget informasjonsfilmer på arabisk, somali og norsk om ferieoppholdene.
- **Ekstraordinær sommeraktivitet:** Samtidig girer Røde Kors om og opp for å nå flere barn og familier i sommer, blant annet med flere lokale aktiviteter enn før. Totalt vil det arrangeres ekstra aktivitet for barn og unge i over 70 kommuner. Røde Kors' distriktskontorer og tilhørende lokalforeninger ønsker å nå frem til i overkant av 8.000 barn og unge landet. Over 1.195 frivillige bidrar i gjennomføringen av de ulike ekstraordinære sommeraktivitetene.
- **Fellesverket:** Fellesverket er Røde Kors sine aktivitetshus for ungdom der det blant annet tilbys arbeidstrening, leksehjelp, Gatemegling og sosial møteplass. Det finnes i dag 14 Fellesverk i 11 forskjellige byer, og flere er under etablering. I sommer kommer Fellesverkene til å holde de sosiale møteplassene åpne og gjennomføre ulike aktiviteter på huset. I tillegg kommer det til å tilbys ulike sommeraktiviteter og utflukter som er mulig å gjennomføre innenfor smittevernreglene slik at de som ønsker det kan delta på aktiviteter sammen med andre ungdom helt kostnadsfritt.
- **Kors på halsen:** Røde Kors sitt samtaletilbud til barn og unge, Kors på halsen, har styrket sin kapasitet under covid-19 for å klare å besvare flere henvendelser i en sårbar tid. For å øke tilgjengeligheten har Kors på halsen også utvidet åpningstidene med 40 prosent og har nå åpent alle dager i uken. En lang sommer uten mange tilbud kan gi et stort behov for en trygg samtalepartner. Kors på halsen skal gjennom hele skolens ferie ha åpent mandag til søndag kl. 17-21. Erfaringsmessig pleier vi å få inn i overkant av 6.000 henvendelser fra barn og unge til Kors på halsen i sommermånedene.

Andre innsatser for barn og unge i regi av Røde Kors for å minske konsekvensene av korona-tiltakene:

- [Tilbake på skolen – undervisningsmaterieell om en annerledes tid under koronapandemien](#)
Under koronapandemien har alle elever hatt en unormal hverdag, avskåret fra venner og kjente holdepunkter. I mange familier har stressnivået vært uvanlig høyt, mens overskuddet har vært desto lavere. Røde Kors har utviklet undervisningsmaterieell som skal hjelpe elevene å bearbeide det de har opplevd under koronapandemien så langt. Det er utviklet opplegg for 1.-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn.
- [Barnas Koronavettregler](#)
I forbindelse med Koronapandemien ble det laget en kampanje med koronavettregler for barn som skulle være enkle å forstå og forholde seg til. Målet for kampanjen var spredning, klikk/swipe og deling fra NRK Supernytt på TikTok. I løpet av den korte kampanjeperioden hadde vi over **1,3 millioner** visninger på Snapchat, en unik rekkevidde på over **200.000** blant målgruppen på Facebook og Instagram - i tillegg til nesten **15.000** klikk/swipes til nettsiden. TikTok fikk enormt god spredning og hadde over 115.000 organiske videovisninger.

- [Henrys Koronavettregler for barnehagebarn](#)
"Henry" er Røde Kors' førstehjelp for barnehagebarn og et pedagogisk læringsopplegg utviklet for barn i alderen 3-6 år. Målet er å lære de eldste barna i barnehagen om førstehjelp. For å gjøre det enklere for både barna og de ansatte i barnehagene, har Henry laget **egne koronavettregler**, som kan være et fint utgangspunkt for samtalene i barnehagen når barna kommer tilbake igjen.
- [Fellesverket TV](#)
Under nedstengningen av Fellesverket på grunn av smittevern ble det fra Fellesverket i Oslo startet Fellesverket TV, en digital møteplass med daglige live-sendinger. Dette var en kanal som Fellesverket-ungdom fra andre steder i landet også kunne se på/delta i. Fellesverk TV hadde sendinger mandag til torsdag kl. 15:00 frem til sentrene åpnet igjen i slutten av mai.
- [Barnevennlige aktivitetskort](#)
Røde Kors har lagd aktivitetskort for barn som har begrenset tilgang til skole og fritidsaktiviteter eller som er i karantene. Aktivitetene er utviklet for å hjelpe barn å ha det gøy, lære måter å være følelsesmessig sunne og å trene nye ferdigheter. Alle aktivitetene kan gjøres alene eller i små grupper på 2-3 personer hjemme eller på andre egnede steder. Aktivitetskortene vil bli tilgjengelige på norsk, arabisk, somali, tigrinja og farsi.
- [Tiltak for å ivareta våre frivillige og deltakere](#)
Røde Kors har gjort omfattende tiltak for å hindre smitte og sikre deltakere og frivillige i våre aktiviteter best mulig. Vi lager eget tilpasset smittevernskurs og har smittevernsveiledere tilpasset aktiviteter. Vi har utviklet «*Tilbake til aktivitet*», en intern versjon av «*Tilbake til skolen*», som sikrer at frivillige er bedre rustet til å stå i vanskelige situasjoner med barn og unge som har hatt en tøff hjemmetid under korona. I tillegg rekrutterer vi nye frivillige og gir de opplæring og veiledning slik at vi kan møte de humanitære behovene rundt om i hele landet.

NB! Spørsmål nummer 2 er ikke relevant for Røde Kors å svare på. (Opplever dere at det fremdeles er en utfordring i tilbudet i tjenestene fordi barn/familie selv avbestiller eller ikke møter?)

Ta gjerne kontakt hvis dere har spørsmål til arbeidet eller erfaringene Røde Kors har fra denne tiden. Vi har bidratt nasjonalt med pasienttransport, etablering av nødsykehus, utkjøring av mat og medisiner. Samtidig opplever vi at arbeidet med de mest sårbare barna, i en vanskelig tid, nå er blant de viktigste oppgavene for samfunnet å ta tak i.

Beste hilsen Norges Røde Kors v/

Camilla Ringdal Dukefos, programleder barn og unge
Una Cecilie Aagesen, seniorrådgiver humanitære programmer
Håvard Therkelsen, politisk rådgiver